

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan tehtävänä on tarjota hyvinvointi-, varhaiskasvatus-, esi- ja perusopetus-, kirjasto-, kulttuuri-, vapaa-aika-, liikunta- sekä nuorisopalveluita, etsivän nuorisotyön sekä vapaan sivistystyön, osallisuuden sekä kotouttamisen palveluita kokonaisuutena edistään tehokkaasti, taloudellisesti sekä yhteistyössä kuntalaisten koulutus- ja kehittämistarpeita sekä kokonaisvaltaista henkistä ja fyysistä hyvinvointia sekä kasvun ja oppimisen kokonaisuuksia.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta päättää vastuualueellaan toiminnassa noudatettavista perusteista ja yleisistä ohjeista, palveluidensa kehittämissuunnasta, painopistealueista ja toimintasuunnitelmasta sekä valmistelee ja tekee esityksiä sivistyspalveluiden hoitamiseen tarvittavista määrärahoista. Sivistys- ja hyvinvointilautakuntaan kuuluu seitsemän (7) jäsentä ja jokaiselle on nimetty varajäsen. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta kokoontuu pääsääntöisesti *kerran kuukaudessa kuukauden kolmantena tiistaina*. Lisäksi kesä- ja heinäkuussa tarvittaessa.

TOIMINTA-AJATUS

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut tarjoavat kestäväällä tavalla hyvän arjen palveluita hyvinvoinnin, varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, kirjaston ja kulttuurin, vapaa-ajan, liikunnan, nuorisotyön sekä vapaan sivistystyön palveluita lisäten yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa, osallisuutta ja kuntalaisten hyvinvointia. Sivistys- ja hyvinvointipalveluilla tavoitetaan kokonaisia ikäluokkia ja ne koskettavat kaikkia kuntalaisia.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut edistävät kunnan vetovoimaisuutta ja luovat edellytyksiä sekä mahdollisuuksia elää aktiivista, luovaa ja merkityksellistä elämää; oppia, kasvaa ja kehittyä sekä voida mahdollisimman hyvin.

PALVELUSUUNNITELMA

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut toteutetaan lakien, asetusten ja normien sekä kuntastrategian mukaisesti suunnitellen, toimien, kehittäen ja johtaen.

Lautakunnan vastuualueelle kuuluvat hyvinvoinnin, osallisuuden ja kotoutumisen edistämisen, varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen, iltapäiväkerhotoiminnan, kirjaston ja kulttuurin sekä vapaa-ajan palvelut (nuoriso- ja liikuntapalvelut) ja vapaan sivistystyön palvelut.

Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden johtoryhmän muodostavat rehtori-sivistysjohtaja, hallinto- ja taloussihteeri, hyvinvointisuunnittelija, päiväkodinjohtaja, nuoriso- ja vapaa-aikasuunnittelija sekä kirjastonhoitaja. Muita asiantuntijoita ja toimijoita kutsutaan kokouksiin tarpeen mukaan. Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden johtoryhmä kokoontuu pääsääntöisesti kerran kuukaudessa elokuusta kesäkuuhun vuosikelloa noudatellen.

Koulujen rehtori hoitaa työajastaan 60 % rehtorin, 34,27 % sivistysjohtajan ja 5,73 % kirjastonjohtajan tehtäviä. Koulusihteerin työajaksi on henkilöstösuunnitelmassa varattu täysi, 100 % työaika. Koulusihteeri tulee työskentelemään sekä molempien koulujen hallintotehtävissä että kirjaston avustavissa ja sijaistehtävissä.

Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden hallintoon ja johtoryhmään kuuluu lisäksi hyvinvointisuunnittelija sekä talous- ja hallintosuunnittelija lautakunnan pöytäkirjan pitäjänä.

Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden hallintomenoja ovat mm. henkilöstö- toimisto- ja matkakustannusten lisäksi sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kokouspalkkiot.

Hallinnolliset tehtävät hoidetaan määräaikoja noudattaen.

Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden toiminnan tavoitteina ja painopisteinä ovat kaikenikäisten kuntalaisten mielen ja kehon hyvinvoinnin sekä osallistumismahdollisuuksien ja osallisuuden tunteen vahvistaminen.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Kuntalaisten tarpeita vastaavien, hyvinvointia vaalivien ja osallisuutta vahvistavien sivistys- ja hyvinvointipalveluiden järjestäminen ja sujuvan saatavuuden mahdollistaminen.	Liikuntaneuvonta ja -ohjaus Hankkeet Kulttuuri- ja harrastustoiminta Monisukupolvinen toiminta Yhdessä toimiminen paikallisten, seudullisten sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.	Palveluita, hyvinvointia, terveyttä ja osallisuuden kokemuksia mittaavien konkreettisten kyselyiden vakiinnuttaminen ja vuosittainen seuranta.
	Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden vuosikello	Vuosikello toimii tiekarttana, kirkastaa menneen ja tulevan sekä kunkin toimintavuoden tavoitteet. Toteutumisten arvioinnissa hyödynnetään moniammatillista osaamista ja tuloksia käsitellään tulevan kehittämisen pohjana.
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>		
Viestinnän ja dialogin sujuvoittaminen	Digipalveluiden ja viestinnän selkeys. Viestintää kehitetään vuoropuhelumaiseksi kaikkien kohderyhmien kanssa eri kanavissa	Viestinnässä vahvistuu läsnäolo ja kohtaamiset, kuunteleminen ja vuorovaikutus. Viestintä selkiytyy entisestään.
<i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>		
Yhdessä ollaan enemmän	Työnjaon tarkennuksia me-hennessä Uusia palvelumuotoja ja mahdollisuuksia	Rohkeaa yhteistyötä sivistys- ja hyvinvointipalveluiden sisällä sekä yhteistyökumppaneiden kanssa

##0-10-5100 Talous TA##

Opetuspalvelut

TOIMINTA-AJATUS

Laadukas opetus- ja kasvatustyö on tärkeää jokaisena koulupäivänä. Koulussa opitaan tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostamia elämisen taitoja, joita perusopetuksen oppiaineissa rakennetaan kunkin tiedon- ja taidonalan sisältöjä ja menetelmiä hyödyntäen.

Lukuvuoden 2025 – 2026 painopisteenä on 1.8.2025 voimaan tulleen uuden perusopetuslain mukaisen oppimisen ja koulunkäynnin tuen toimeenpano mahdollisimman laadukkaasti. Lukuvuoden 2026 – 2027 painopisteet ja kehittämisen kohteet valitaan kuluvin lukuvuoden arvioinnin yhteydessä, mutta perusopetuslain seuraava uudistus 1.8.2026 alkaen tuo velvoitteen edistää lasten ja nuorten liikunnallista elämäntapaa 1.8.2026 alkaen. Lisäksi 1.8.2025 voimaan tulleen perusopetuslain uudistuksen siirtymälukuvuosi tuen päätösten sekä pidennetyn oppivelvollisuuden osalta päättyy 31.7.2026 ja uuden lain mukainen esi- ja perusopetus tulee olla kokonaan toteutettavissa uudistetun lain mukaisesti.

Opettajien tulee havaita oppilaiden oppimisen, koulunkäynnin sekä hyvinvoinnin ja opiskelu- huollon tuen tarpeet mahdollistaen oikea-aikainen, riittävän pitkäkestoinen ja toimiva ryhmä- ja oppilaskohtainen tuki. Osallisuutta ja oppimista edistävät oppimisympäristöt eivät muodostu vain tilojen fyysisistä tekijöistä, vaan tarvitaan myös henkinen ja sosiaalinen ulottuvuus, jotta vastataan oppilaan toiminnallisiin, psyykkisiin ja turvallisuuteen, oppimisen edistämisen liittyviin tarpeisiin. Riittävällä ja osaavalla, ammattitaitoisella ohjaus- ja avustajahenkilöstöllä mahdollistetaan oppimista edistävät oppimisympäristöt sekä digitaalisesti toimivien yhteyksien ja laitteiden myös sähköiset oppimisympäristöt.

Toivakan kunnan yhtenäisessä perusopetuksessa toimii kaksi koulua, Toivakan koulukeskus ja Kankaisten kyläkoulu. Syntyvyyden mukainen oppilasennuste on hienoisessa laskussa siten, että lukuvuonna 2031- 2032 Kankaisilla oppilaita näyttäisi olevan 20, Toivakan koulukeskuksella 171.

Perusopetuslain, Opetushallituksen koulukuljetusoppaan sekä Toivakan koulukuljetussäännön mukaan esi- ja perusopetuksen oppilaistamme noin puolet ovat oikeutettuja koulukuljetukseen.

Toivakan perusopetuksen koulujen erityisopettajina toimii kevätlukukaudella 2025- 2026 kolme ja puoli erityisluokanopettajaa, joista kaksi ja puoli ovat vakituisia ja yksi hankerahoituksella. Yksi erityisluokanopettajista toimii erityisluokan opettajana. Lisäksi määräaikaisina erityisopettajina toimii hankerahoituksella yksi ja toinen puolikkaan erityisluokanopettajan resurssilla. Toteuttaaksemme voimassaolevan perusopetuslain mitoituksia ryhmä- ja oppilaskohtaisen tuen järjestämisestä, tulemme tarvitsemaan myös lukuvuodelle 2026-2027 vakituisten erityisluokanopettajien lisäksi kuluvin lukuvuoden tapaan myös määräaikaisia erityisluokan- ja erityisopettajia.

Koulujen johtaminen hoidetaan siten, että rehtori-sivistysjohtaja toimii molempien koulujen rehtorina, vastaten muun muassa hallinnollisista asioista sekä esihenkilötehtävistä. Virka-apulaisrehtori toimii molempien koulujen apulaisrehtorina vastaten pääosin koulujen arkeen, oppimiseen, tukeen ja opiskeluhooltoon liittyvistä asioista sekä oppilaskohtaisen tuen päätösten prosesseista.

Kouluilla on yhteinen johtoryhmä, johon kuuluvat rehtori-sivistysjohtaja, apulaisrehtori, koulu-sihtööri, aineenopettaja, luokanopettaja, erityisluokanopettaja ja NEPSY-kasvatusohjaaja.

Valtion hankeavustuksen turvin toteutetaan sekä koulukeskuksen että kyläkoulun kerhotoimintaa.

KANKAISTEN KYLÄKOULU

PALVELUSUUNNITELMA

Kankaisten kyläkoululla on keväällä 2026 oppilaita vuosiluokilla 1–6 yhteensä 37. Esioppilaat (5) ovat siirtyneet 1.11.2025 alkaen kokeiluluontoisesti viskarit-eskarit- toimintaryhmään, jota opettaa varhaiskasvatuksen opettaja.

Oppilasennusteen (10.2025) mukaan lukuvuonna 2026–2027 Kankaisilla oppilaita tulee olemaan yhteensä 35, jos viskarit-eskarit- ryhmän toiminta jatkuu ja neljä lasta käy eskarivuoden siinä ryhmässä.

Lukuvuodesta 2027–2028 eteenpäin Kankaisten koululle ennustetaan syntyvyyden mukaan oppilasmäärän laskua noin 33–35 oppilaaseen vuoteen 2029 mennessä ja kevääseen 2032 mennessä 20 oppilaaseen.

Kankaisten kyläkoululla on kolme vakituisessa virassa olevaa luokanopettajaa yhdysluokilla 1–2, 3–4 ja 5–6. Koululla työskentelee yksi vakituinen koulunkäynninohjaaja, joka toimii myös ilta-päivätoiminnan koordinaatio- ja ohjaustehtävässä. Kouluavustajia palkataan tarpeen mukaan arvioiden.

Kankaisten kyläkoulun ryhmä- ja oppilaskohtaista tukea antavat koulun omien opettajien lisäksi kiertävä erityisopettaja sekä apulaisrehtori. Lisäksi koululla käy koulujen yhteinen käsityön opettaja kerran viikossa.

Jos Kankaisten kyläkoulun oppilaalla tuen tarve on niin suuri (esimerkiksi kehitysvammaisuus tai muu peruste), että kyläkoululla ei tuen resurssi riitä, tehdään päätös oppilaan sijoittumisesta käymään koulua koulukeskuksen erityisluokkaan.

Kankaisten kyläkoulun yhteydessä toimii myös päiväkotiryhmä.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Yhteistyöstä yhdessä tekemiseen	Vanhempainyhdistys	Yhteisöllisyyden vahvistuminen
	Säännölliset liikuntasalivuorot Toivakan koulukeskukseen, joiden yhteydessä myös musiikkiluokka- ja kirjastovierailut.	Kirkonkylän opetustilojen hyödyntäminen oppimisessa
	Koulujen 6. luokkalaisten ryhmäyttyminen kohti 7. luokkaa	Ryhmäytymisen perustan luominen
Oppimista edistävät oppimisympäristöt; oppimisen ja koulunkäynnin tuki	Ohjaajatuki Samanaikaisopetus Luokanopettajien antama riittävä tuki Erityisopettajan tuki	Riittävän ja oikea-aikaisen oppimisen ja koulunkäynnin tuen mahdollistaminen oppilaille
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>		
Yrittäjyyskasvatus	5.- 6. luokkalaisten osallistuminen Yrityskylä- toimintaan vuorovuositain.	Viides- ja kuudesluokkalaiset osallistuvat Yrityskylä-hankkeeseen vuorovuosittain
Tieto- ja viestintätaidot tulevaisuuden taitoina	Sähköiset oppimateriaalit Riittävät digilaitteet ja toimiva verkko AI-aapinen ja Elias-robotti	Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen laaja-alaisena osaamisena vahvistuu osana oppimista sekä kestävää kasvua ja kehitystä
<i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>		
Koulujen yhtenäinen hallinto, toimintakulttuuri ja opinpolku.	Apulaisrehtori, rehtori ja koulusihteeri hoitavat koulun hallinnolliset tehtävät	Koulujen yhteistyön vahvistuminen
Viestinnästä dialogiin	Sisäiset viestintäkanavat ja yhtenäisen tapa viestiä Ulkoisen viestinnän tehostaminen	Toimiva viestintä ja vuoropuhelu sekä sisäisesti että ulkoisesti Läsnäolon ja kohtaamisten lisääntyminen

TOIVAKAN KOULUKESKUS

PALVELUSUUNNITELMA

Lukuvuoden 2025-2026 kevätlukukaudella koulukeskuksella on 1.-9. vuosiluokilla 14 luokkaa, joista rinnakkaisluokat on viidellä vuosiluokalla. Alkuopetuksen luokat 1-3 ovat yksisarjaisia, samoin vuosiluokka 5. Lisäksi koululla on erityisluokka, jolla oppilaita on eri vuosiluokilta yhteensä seitsemän. Oppilaita koulukeskuksella on yhteensä 261, joista alkuopetuksen luokilla 1-3 yhteensä 55, luokilla 4-6 yhteensä 73 eli alaluokilla yhteensä 128 ja yläluokilla 7-9 yhteensä 126.

Lukuvuoden 2026–2027 syyslukukaudella Toivakan koulukeskuksella on luokkia yhteensä 13, oppilasmäärä 241. Opetusryhmät pidetään pieninä, joten oppilasmäärältään isoimmille luokille ja tuen tarpeiden mukaan arvioiden muodostetaan jakotunteja ja joustavaa ryhmittelyä.

Lukuvuodesta 2027–2028 eteenpäin koulukeskukselle ennustetaan syntyvyyden mukaista oppilasmäärän hienoista vähenemistä, noin 202 oppilaaseen vuoteen 2029 mennessä ja kevääseen 2032 mennessä 171 oppilaaseen.

Toivakan koulukeskuksessa on kevätlukukaudella 2026 kahdeksan luokanopettajaa, joista viisi luokanopettajan virassa, kolme luokanopetuksen tuntiopettajaa. Määräaikaisia tuntiopettajista on yksi. Syyslukukaudella 2026-2027 luokanopettajia on yhteensä seitsemän.

Aineenopettajia kevätlukukaudella 2026 on yhdeksän, joista lehtoreita on kaksi. Aineenopetuksen tuntiopettajia on kuusi, joista kaksi on määräaikaisia. Yksi vakituista aineenopettajista on sivutoiminen. Lisäksi eri aineita opetetaan ns. vaihtotunteina. Esimerkiksi luokanopettaja on kaksoiskelpoinen ja opettaa esimerkiksi käsityön aineenopetusta.

Sekä luokan- että aineenopettajista usea opettaa myös uuden perusopetuslain mukaisesti samanaikaisopettajana antaen oppilasryhmälle ryhmämuotoista tukea.

Kaikilla oppilailla on oppimisen ja käyttäytymisen pulmissa oikeus saada riittävästi tukea myös hyvinvointialueelta saatavien opiskeluhoitojen palveluista koulupsykologilta, koulukuraattorilta ja kouluterveydenhuollosta.

Koulukeskuksella vahvaa neuropsykiatrista NEPSY-tukea antaa kasvatusohjaaja. Tuki on ennaltaehkäisevää, mutta kohdistuu etenkin niiden oppilaiden haasteiden tukemiseen, joiden tukemiseksi ja ohjaamiseksi tarvitaan erityisosaamista. NEPSY-kasvatusohjaaja koordinoi myös koulunkäynnin ohjaustyötä sekä koulunuorisotyötä ja toimii aktiivisesti useissa eri tukiverkostoissa.

Koulunkäynnin ohjaajien ja kouluavustajien lukumäärä kevätlukukaudella 2025-2026 ja syyslukukaudella 2026-2027 on 10. Näistä kahden työ jakautuu varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen sekä esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen kesken. Määräaikaisina kouluavustajina näistä kymmenestä toimii kaksi. Kouluavustajia palkataan moniammatillisesti arvioiden oppilaille, joiden koulunkäyntiin liittyy koulunkäynnin tai turvallisuuden haasteita. Koulunkäynnin ohjaajista vakituista on seitsemän, joista kahden vakituinen tehtävä on varhaiskasvatuksessa.

Sosiaalisen vahvistamisen SohVa- ryhmätoimintaa järjestetään NEPSY-ohjaajan ja opinto-ohjaajan toimesta osana koulutyötä. KaMu (kaikki mukaan) kiusaamisen ennaltaehkäisyn ja puuttumisen toimintaa järjestetään niinikään osana koulutyötä kolmen opettajan ja NEPSY-kasvatusohjaajan toimesta.

Osa-aikaista nuorisotyötä koulussa/ koulunuorisotyötä tehdään hankerahoituksella kevään ja syksyn 2026 ajan. Lisäksi koulunuorisotyöhön osallistuu seurakunnan nuorisotyöntekijä osa-aikaisesti ja ei- katsomuksellisesti.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Yhteistyöstä yhdessä tekemiseen	Vanhempaintoimikunta NuorisoVAKka Opiskeluhoito Koulunuorisotyö NEPSY-kasvatusohjaus Koulujen yhtenäinen hallinto ja toimintakulttuuri Koulujen 6. luokkalaisten ryhmäyt- täminen kohti 7. luokkaa	Yhteisöllisyyden vahvistuminen Ryhmäytymisen perustan luominen
Tieto- ja viestintätekniset taidot tu- levaisuuden taitoina	Sähköiset oppimisympäristöt Riittävät digilaitteet ja toimiva verkko AI-aapinen ja Elias-robotti 3D- tulostin	Tieto- ja viestintäteknologinen osaa- minen laaja-alaisena osaamisena vahvistuu osana oppimista sekä kes- tävää kasvua Opettajien TVT-taitojen kehitty- minen
Kouluun kiinnittyminen	Oppilaskuntatoiminta Tukioppilastoiminta Poissaolojen seuranta Hyvinvointioppimisen vuosikello Koulu PT	Oppimisen, fyysisen ja psyykkisen terveyden sekä sosiaalisen hyvin- voinnin edistäminen, ylläpitäminen ja niiden edellytyksiä lisäävä toi- minta perusopetuksessa.
Oppimisen ja koulunkäynnin tuki	Ohjaajatuki Samanaikaisopetus Luokan- ja aineenopettajien antama riittävä tuki Erityisopettajan tuki	Riittävä oppimisen ja koulunkäynnin tuki vahvistaa oppilaiden oppimista, koulunkäyntiä sekä hyvinvointia ja opetushenkilöstön työssä jaksami- sta.
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>		
Yrittäjyyskasvatus	6. ja 9. luokkalaisten osallistuminen Yrityskylä- hankkeeseen TET-harjoittelut	Työelämä- ja yrittäjyystaitojen ke- hittyminen

Toivakka tuntuu ja tunnetaan

Viestinnästä dialogiin

Sisäiset viestintäkanavat ja yhtenäinen tapa viestiä

Ulkoisen viestinnän tehostaminen

Toimiva viestintä ja vuoropuhelu sekä sisäisesti että ulkoisesti

Läsnäolon ja kohtaamisten lisääntyminen

1.1.1.1. Perusopetuksen iltapäivätoiminta IIPARI

TOIMINTA-AJATUS

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain 628/1998 mukaista perusopetuksen oppilaille suunnattua ohjattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta kunta vastaa. Perusopetuslain mukaisesti Opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä antamalla toimintaa varten perusteet. Perusteiden pohjalta laadimme lukuvuosittain paikallisen toimintasuunnitelman koulujen lukuvuosisuunnitelman yhteyteen. Toiminnan nimenä käytämme Toivakassa käsitettä lippari.

lippari- toiminnan järjestämisen yhteiskunnallisena lähtökohtana on turvallisen kasvuympäristön tarjoaminen lapselle. Toiminta tukee vanhemmuutta antamalla käytännön apua perhe-, koulu- ja työelämän yhteensovittamisessa. Toiminnassa lapsi ei ole oppilaan roolissa vaan hänestä käytetään nimitystä lapsi. Toiminnan tarkoituksena ei siis ole koulupäivän jatkaminen, vaan se on lapsen ohjattua/valvottua vapaa-aikaa. lipparin ohjaajat suunnittelevat toiminnan varsinaisen sisällön ja vastaavat sen toteuttamisesta.

PALVELUSUUNNITELMA

Koululaisten iltapäiväkerhotoimintaa järjestetään uuden perusopetuslain ja muutosmääräyksen mukaan. lippari on maksullista. lippari-ryhmä toimii tiiviissä yhteistyössä yhdessä esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen toimintaryhmän kanssa.

Koululaisten lipparia järjestetään sekä koulukeskuksella että Kankaisten kyläkoululla maanantaista perjantaihin.

Molempien koulun lippari-toiminnan arkea johtaa rehtori, arkea järkestelee koulunkäynnin ohjaaja ja lisäksi iltapäivätoiminnassa työskentelee kouluilla työskenteleviä avustajia ja koulunkäynnin ohjaajia tarpeen mukaan.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Arjen yhteistyö kasvatuskumppaneina	Yhteistyö huoltajat, varhaiskasvatus, koulut, kirjasto, muut yhteistyökumppanit	Yhteistyö on luontevaa ja kaikkien arkea monipuolistavaa ja rikastavaa. Toiminnan painopisteenä on hyvinvointitaitojen kehittyminen.
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>		
Hyödynnetään monipuolisesti sisätilojen sekä rakennettuja ja luonnon leikki- ja toimintapaikkoja.	Toiminnan suunnittelu tiloja ja luonnonympäristöä monipuolisesti hyödyntäen	Keskiössä turvallisuus ja lasten viihtyminen.

Toivakka tuntuu ja tunnetaan

##0-10-5200 Talous TA##

TOIMINTA-AJATUS

Esiopetus on tärkeä ajanjakso lapsen elämässä. Esiopetus suunnitellaan ja toteutetaan inklusion periaattein niin, että lapsilla on mahdollisuus leikkiä, innostua, kokeilla ja oppia uutta. Lapset laajentavat sosiaalisia taitojaan ja osaamistaan eri tiedon- ja taidonaloilla leikkiessään ja toimiessaan, monipuolisessa vuorovaikutuksessa toisten lasten ja aikuisten kanssa. Varhaiskasvatus, esiopetus sekä perusopetus muodostavat lapsen kasvun ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden ja perustan elinikäiselle oppimiselle. Esiopetuksella on suuri merkitys lapsen kasvun ja oppimisen tuen tarpeiden varhaisessa havaitsemisessa, tuen antamisessa ja samalla vaikeuksien ehkäisemisessä.

Esiopetusta järjestetään Toivakan koulukeskuksessa maanantaista torstaihin.

Kankaisten kyläkoululla esiopetusta järjestetään tiistaista perjantaihin perusopetuksen lukuvuoden työ- ja lomapäivien mukaisesti. Lisäksi esiopetusta ostetaan tarvittaessa varhaiskasvatuksen yhteydessä ostopalveluna.

PALVELUSUUNNITELMA

Toivakan koulukeskuksessa toteutetaan pedagogisia yhteistyömuotoja ja monialaisia oppimiskokonaisuuksia varhaiskasvatuksen, esikoulun ja 1.–2.luokkien kesken. Eskarilaiset leikkivät joka päivä, sisällä ja ulkona, leluilla ja roolileikein. Esiopetuksen tärkein tavoite on kaveritaidot ja tunnetaidot, joita harjoitellaan leikin kautta.

Kankaisten koulun esioppilaat toimivat viskari-eskari-ryhmänä varhaiskasvatuksen opettajan opettajamana tiistaista perjantaihin.

Kankaisten koululla on viisi esioppilasta keväällä 2026 ja oppilasennusteen mukaan neljä esioppilasta lukuvuonna 2026–2027.

Kankaisten esiopetuksessa on oppilasennusteen mukaan lukuvuonna 2027- 2028 kolme lasta ja keväällä 2031 yksi lapsi.

Toivakan koulukeskuksen esiopetuksessa on keväällä 2026 18 lasta ja oppilasennusteen mukaan syksyllä 2026 19 lasta.

Toivakan koulukeskuksen esiopetuksessa on lukuvuonna 2027-2028 14 lasta. Keväällä 2031 oppilasennusteen mukaan esiopetuksessa olisi 16 lasta.

Toivakan koulukeskuksessa on keväällä 2026 yksi esiopetuksen opettaja sekä kaksi ohjaajaa, jonka työajasta 60 % on lastenhoitajan työtä esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa. Lisäksi esiopetusryhmässä työskentelee yksi henkilökohtainen kouluavustaja (40 % esiopetuksessa, 60 % varhaiskasvatuksessa).

Lukuvuonna 2026-2027 Toivakan koulukeskuksen esiopetuksessa työskentelee yksi esiopettaja ja kaksi ohjaajaa, joiden työajasta 60 % on lastenhoitajan työtä esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Yhteistyöstä yhdessä tekemiseen, leikki on lapsen työtä	Vanhempaintoimikunta, varhaiskasvatus, perusopetus ja muut yhteistyötahot toimimaan yhdessä yhä enemmän.	Toimitaan luontevasti arjessa yhteisesti, osana kasvatus- ja opetusyhteisöjä.
Yhtenäinen opinpolku, kaveritaitojen ja tunnetaitojen kehittyminen	Lapsen opinpolkun tsekkauspisteet, vuosikellomainen toteutus. Tilaa ja aikaa leikkimiselle.	Toimiva ja oppimista edistävä yhteistyö nivelvaiheissa viskarista eskariin ja eskarista epulle yhtenäisellä opinpolulla sekä huoltajien ja kasvatus- ja opetushenkilöstön kesken sekä opiskeluhuollon ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Lapset saavat aikaa ja mahdollisuuksia leikkiä ja oppia sitä kautta keskeisiä elämäntaitoja.
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>		
<i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>		
Viestinnästä dialogiin	Monipuolistetaan viestintäkanavia ja eri viestintätapoja, annetaan aikaa myös kuuntelemiselle ja osallisuudelle	Esikouluelämän tavoitteista ja arjesta vuoropuhelua.

##0-10-5210 Talous TA##

TOIMINTA-AJATUS

Puulan seutuopisto järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta.

Kansalaisopistossa järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Kansalaisopistossa korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.

PALVELUSUUNNITELMA

Puulan seutuopisto on ajan hengen mukainen ja tulevaisuuden merkityksellinen ja ketterä toimija. Opisto on näkyvä ja innovatiivinen tiedon, taidon, taiteen ja kulttuurin oppimisympäristö. Se on vetovoimaisesta ja korkeasta laadustaan tunnettu toimija, joka reagoi kurssilaisten ja yhteiskunnan tarpeisiin asiakaslähtöisesti yhteistyössä kunnan ja paikallisten toimijoiden kanssa. Puulan seutuopisto on elinikäisen oppimisen tukija vauvasta vaariin.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Monipuolinen ja laadukas kurssitarjonta	Kurssitoivekyselyt ja asiakaspalautekyselyt ja/tai -haastattelut Tilastot	Saada uusia osallistujia sekä vahvistaa kursseihin sitoutumista
Yhteistyö kunnan kanssa vahvemmaksi	Lasten ja nuorten liikuntaharrastuksen yhteistyö	Vahvistaa ja edistää nuorten liikkuvan elämäntavan kehittymistä
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>		
Kaikenikäisten hyvinvoinnin edistäminen	Kurssien tarjoaminen vauvasta vaariin, erityisesti nuoret ja ikääntyvät huomioiden	Osallistujien ikäjakauman laajuus
Terveysten, mielenterveyden ja jaksamisen edistäminen	Kurssitarjonnassa liikuntaa, terveyttä ja mielenterveyttä edistäviä luentoja ja ryhmiä. Tilastot kurssien toteutumisesta	Vahvistaa kuntalaisten hyvinvointia
Kurssien määrän lisääminen	Suunnitellaan Toivakkaan 70 kurssia, markkinoinnin ja tiedottamisen tehostaminen	Kurssien määrä ja toteutumisprosentti suhteessa suunniteltuihin kursseihin
<i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>		
Opetustunnit toteutetaan opiston toimintakuntien vahvistaman tilauksen mukaisesti	Toivakassa toteutetaan 2000 tuntia	Toteutuneiden opetustuntien määrä lisääntyisi
Taiteen perusopetuksen suosio säilyy hyvänä. Taidekoulun toiminnan kehittäminen Toivakassa.	Oppilasmäärä Opintosuoritteiden lukumäärä Musiikkikoulun konsertit ja taidekoulun näyttelyjen määrä. Virtuaalisten konserttien ja näyttelyt	Oppilasmäärä lisääntyy ja suoritteita kertyy

1.1.1.1. Kirjasto

TOIMINTA-AJATUS

Kirjastolain mukaan kirjasto tarjoaa pääsyn aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjoaa tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjoaa tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Toivakan kirjasto toimii osana Keski-kirjastot –kirjastoverkkoa ja kehittää toimintojaan yhdessä muiden keskisuomalaisten kirjastojen kanssa. Seutuyhteistyö mahdollistaa asiakkaille kaikkien seudun yleisten kirjastojen maksuttoman käytön.

Kattavien palveluaikojen sekä omatoimikirjaston ansiosta kirjaston aukioloajat ovat laajat .

PALVELUSUUNNITELMA

Kirjastopalvelujen sijaitsevat kunnan hyvinvointipalveluiden ytimessä vahvistaen kuntalaisten osallisuutta, palveluiden esteettömyyttä ja saavutettavuutta. Kirjasto tarjoaa matalan kynnyksen palveluita monikanavaisesti ja tukee kuntalaisten hyvinvointia.

Kirjaston kokoelmatyössä pyritään ottamaan huomioon eri kielivähemmistöt, erilaiset oppijat ja lukemisesteiset. Kokoelmatyötä toteutetaan yhteistyössä Keski-kirjastojen kanssa. Toivakan kirjasto on mukana Keski-kirjastojen hankintarenkaassa, jossa on yhteiskilpailutettu kotimainen kirjastokirjallisuus. Kirjasto hankkii e-aineistoja yhdessä muiden Keski-kirjastojen kanssa ja on mukana valtakunnallisessa E-kirjastossa.

Kirjaston kotipalvelua tarjotaan edelleen kotipalveluasiakkaan oman tukihenkilön avulla niille toivakkalaisille, jotka eivät korkean iän, sairauden tai vamman vuoksi itse voi asioida kirjastossa.

Liikuntavälineiden lainausta aloitetaan yhteistyössä vapaa-aikapalveluiden kanssa.

Lukuliikahdus Toivakan kirjastoon- monilukutaitosuunnitelmaa toteutetaan varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen kanssa.

Kirjasto vastaa omalta osaltaan kuntalaisten digiosaamisen tarpeisiin tarjoamalla tiloja, laitteita ja erilaisia opastuksia yhteistyöverkostoja hyödyntäen.

Kirjaston henkilökuntaan kuuluvat kirjastonhoitaja sekä hallinnollisia tehtäviä hoitava rehtorisivistysjohtaja, kirjastonjohtaja (5,73%). Lisäksi koulusihteeri tulee työskentelemään sekä molempien koulujen hallintotehtävissä että kirjaston avustavissa ja sijaistehtävissä vuoden 2026 alusta alkaen, mikäli 100% työaika toteutuu.

Kirjasto kehittää osaamistaan tulevaisuuteen suuntaavasti ja ottaa käyttöön uusia teknologioita sekä palvelu- ja toimintamalleja yhteistyössä Keski-kirjastojen kanssa. Kirjaston vanhentunut lainausjärjestelmä sekä kameravalvonta tullaan myös uusimaan

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Kirjastopalveluiden kehittäminen kuntalaisia osallistaen	Tarvittaessa toteutettava asiakas- ja palvelukysely Jatkuva palaute arjessa	Osallisuuden vahvistuminen
	Sähköinen tilavarausjärjestelmä	Omatoimiset tilavaraukset
Lukutaidon ja -harrastuneisuuden edistäminen	Lukuliikahdus Toivakan kirjastoon	Lukuharrastuneisuus lisääntyy
	Aikuisten lukupiiri	Aktiivinen lukupiiritoiminta
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>		
Kirjastosta tekoäly- ja ICT-osaamista	Digitortointiminta, muut digi-opastustapahtumat yhteistyöverkostojen avulla E-kirjasto	Digitaalisten palveluiden käytön lisääntyminen.
Neuroesteetön kirjasto	Kirjaston NEPSY-nurkkaus ja lainattavat apuvälineet	Kirjastopalveluiden saavutettavuus
Esinelainauksen kehittäminen	Hankinnat yhteistyössä vapaa-aikapalveluiden kanssa (liikuntavälineet)	Liikuntavälinelainausta luodaan hyvinvointia
Etätyöskentely kirjastotiloissa	Rauhallinen etätyöskentelytila pe-linurkkaukseen	Kirjastotilojen sopivuus etätyöskentelyyn ja opiskeluun aiempaa laajemmin
<i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>		
Kirjastopalveluiden tunnettavuuden lisääntyminen	Monikanavainen viestintä Kunnan tapahtumiin osallistuminen	Kirjastosta kuntalaisten olohuone

1.1.1.2. Kulttuuripalvelut

TOIMINTA-AJATUS

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on tuottaa kuntalaisille vauvasta vaariin hyvinvointia, virkistystä ja elämyksiä sekä osallistaa kuntalaisia, yhdistyksiä ja yhteisöjä mukaan kulttuurin tuottamiseen.

PALVELUSUUNNITELMA

Kulttuuripalveluista vastaa nuoriso- ja vapaa-aikasuunnittelija kumppaninaan yhteisöllisesti kaikki kunnan muut palvelut ja työntekijät sekä kuntalaiset. Kulttuuripalveluita ovat esimerkiksi erilaiset tapahtumat ja esitykset sekä nuorisotilatoiminnan kulttuurinen nuorisotyö.

Kulttuuripalveluiden toimintaa ohjaa valtuustokaudella 2025–2029 KulttuuriVakka-kulttuurisuunnitelma, jonka toimenpiteet suunnitellaan vuosikohtaisesti.

KulttuuriVakka sisältää kulttuurilupauksen, varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kulttuurikasvatussuunnitelmat sekä koko kunnan vauvasta vaariin kulttuurisuunnitelman.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Kulttuuria kaikille	Toivakan vauvasta vaariin KulttuuriVakka -kulttuurisuunnitelman päivitys Kuntalaiskyselyt Kuntalaisillat Yhteistyö eri toimijoiden kanssa Lasten kulttuurikeskus Kulttuuriaitta	Kulttuuripalvelut ovat laadukkaita, mielekkäitä saavutettavia kaikenikäisten kuntalaisten, yhteisöjen ja kulttuuritoimijoiden osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistuksessa.

Uuden ajan maalaisidylli

Digikulttuuria	Digiharrastamisen pilotointi Harrastamisen Toivakan malli- hankkeessa pilotoidaan digi- harrastamista	Digikulttuuri rikasta- massa paikallista kult- tuurielämää Harrastusmahdolli- suuksien lisääntymi- nen
Perinteitä kunnioittaen, ny- kykulttuuriin osallistuen	Järjestetään perinteisiä juhlia ja tapahtumia.	Paikalliset perinteet säilyvät elävinä. Ylläpi- detään yhteisöllisyyttä ja perinteitä
Vahva nuorisokulttuuri	Nuorten kulttuuriset teemaillat	Nuorten osallisuus nuorisokulttuu- rissa vahvistuu.

Toivakka tuntuu ja tunnetaan

Toivakkalainen kulttuuri vahvistuu ja näkyy alueelli- sesti	Kartoitetaan ja perustetaan paikallisten kulttuuritoimijoi- den verkosto.	Yhteistyö ja viestintä kulttuuritoimijoiden kesken vahvistuu.
	Uusi yhteisöllinen kulttuurita- pahtuma (Toivakan Taiteiden Yö tai Toivakan Kulttuuri- viikko)	Toivakkalaiset kulttuu- ritoimijat näkyvät ja heidät tunnetaan pai- kallisesti ja alueelli- sesti.

TOIMINTA-AJATUS

Vapaa-aikapalvelut tuottaa, kehittää, sekä osallistaa kuntalaisia suunnittelemaan ja tuottamaan, monipuolisia, hyvinvointia tukevia vapaa-aikapalveluja ja –tapahtumia kaikenikäisille toivakka-

laisille.

PALVELUSUUNNITELMA

Vapaa-ajanpalveluita tuotetaan ja kehitetään yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Vapaa-aikapalvelut koordinoi toimintojen ja tapahtumien toteuttamisen tilatarpeita ja varauksia. Sähköinen varausjärjestelmä mahdollistaa tilojen sujuvan varaamisen ja käytön. Harrastamisen Suomen malli- hankkeen kautta toteutetaan ja kehitetään perusopetusikäisten lasten ja nuorten harrastustoimintaa ja harrastamisinnokkuutta. Vuoden 2026 aikana kehitetään järjestöyhteistyön rakenteita sekä kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia vapaaehtoistyöhön erilaisten tapahtumien ja toimintojen yhteydessä.

Nuoriso- ja vapaa-aikasuunnittelijan palkkamenot jakautuvat vapaa-ajalle 40 % ja nuorisotyölle 60 %.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Mahdollistetaan mielekästä ja monipuolista vapaa-aikaa kaikenikäisille kuntalaisille, mahdollisuuksia osallistua ja kokea yhteisöllisyyttä	Monipuolinen harrastustarjonta eri ikäryhmille yhteistyössä eri toimijoiden kanssa	Asukkaat kokevat, että kunnassa on mahdollisuudet monipuoliseen ja mielekkääseen vapaa-ajantoimintaan.
	Kuntalaiskysely Osallisuuskysely Vapaaehtoistyön toimintamalli	Yhteistyöstä syntyy monipuolista vapaa-ajan toimintaa, tapahtumia sekä yhteisöllisyyden ja merkityksellisyyden sekä osallisuuden kokemuksia.
	Harrastamisen Toivakan malli	Perusopetusikäisillä lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus maksuttomaan harrastamiseen
	Harrastamisen tilatarjonta Sähköisen varausjärjestelmän käyttöönotto	Tilojen käyttöasteen nousu ja tilavarausten selkiyttäminen

Uuden ajan maalaisidylli

Turvalliset edellytykset ja olosuhteet omaehtoisille ja ohjatuille vapaa-ajantoiminnoille.	Ylläpidetään vapaa-ajantoimintojen rakennettuja olosuhteita	Yhteistyö kuntaympäristöpalveluiden kanssa muodostaa selkeän toimintakulttuurin
Hyvinvointia lainattavista liikuntavälineistä	Kirjastolle hankitaan lainattavia matalan kynnyksen liikuntavälineitä	Liikunnallisen elämäntavan tukeminen

Toivakka tuntuu ja tunnetaan

Vapaa-ajanpalvelut tunnetaan ja koetaan vetovoimaisiksi	Aktiivinen viestintä eri viestintäkanavissa	Toivakan vapaa-ajan mahdollisuudet tunnetaan paikallisesti ja alueellisesti.
	Järjestöjen toiminnasta ja järjestöyhteistyöstä koottava tietomm. päätöksenteon tueksi.	Yhteistyökumppanit huomataan ja huomioidaan kunnan päätöksenteossa.

1.1.1.1. Liikuntapalvelut

TOIMINTA-AJATUS

Liikuntapalveluiden tehtävänä on edistää liikunnallista elämäntapaa ja harrastamista sekä edistää liikuntapalvelujen saavutettavuutta.

PALVELUSUUNNITELMA

Liikuntapalvelut tarjoaa edellytykset kuntalaisten aktiiviselle elämäntavalle ja liikkumiselle. Liikuntapalvelut osallistuu liikkumiseen kannustavien tapahtumien ja kampanjoiden järjestämiseen sekä liikuntapaikkojen kehittämiseen yhteistyössä kuntaympäristöpalveluiden kanssa.

Liikuntapalveluiden tavoitteena on purkaa liikkumiseen liittyviä osallistumisen esteitä. Liikkumisen saavutettavuutta tuetaan tarjoamalla monipuolisesti liikuntapaikkoja ja -tiloja kuntalaisten käyttöön, mahdollistamalla ryhmäliikuntaa yhteistyökumppanien kanssa yhteistyössä sekä tekemällä aktiivista yhteistyötä alueen liikuntatoimijoiden kanssa.

Tilojen ja alueiden hoidosta vastaa kuntaympäristöpalvelut.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Liikuntapalveluiden tuottaminen yhteistyössä.	Ohjatun liikkumisen mahdollistaminen eri kohderyhmille yhteistyössä liikuntatoimijoiden kanssa.	Ohjattu liikunta ja kohdennetut ryhmät kannustavat eri-ikäisiä kuntalaisia liikkuvaan elämäntapaan.
	Liikuntapaikkoja koskeva kysely osana kuntalaiskyselyä.	Kuntalaisten tarpeiden ja toiveiden kuuleminen sekä niiden mukaisten liikuntamahdollisuuksien järjestäminen.
	Kävijämääräseurantaa	
	Liikuntaneuvontapalvelua	Liikkumiseen tukea tarvitsevien kuntalaisten liikunnallinen elämäntapa vahvistuu sekä tuetaan vähän liikkuvien kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia.

Uuden ajan maalaisidylli

Houkuttelevat ja saavutettavat liikuntaympäristöt	Liikkumisympäristöjen kehittäminen liikkuvan elämäntavan mahdollistamiseksi	Liikuntapaikkojen kehittäminen liikkuvan elämäntavan mahdollistamiseksi liikuntapaikkasuunnitelman ja tarpeiden mukaan.
	Sähköinen tilavarausjärjestelmä	Liikuntapaikat ja –tilat tunnetaan ja ne ovat aktiivisessa, myös omatoimisessa käytössä sujuvan sähköisen varaamisen mahdollistamana.
	Kirjaston liikuntavälinelainausta	Liikuntavälineiden saatavuus kannustaa liikkumaan ja kokeilemaan uusia lajeja.

Toivakka tuntuu ja tunnetaan

Liikuntamahdollisuudet veto- ja pitovoimatekijänä.	Viestinnässä esille liikkumismahdollisuuksia ja liikuntaa edistäviä toimijoita ja –tapahtumia.	Toivakka tunnetaan liikkuvaisena kuntana kuntayhteisön sisällä sekä ulkopuolella.
	Luontopolut tutuiksi –kampanja osana Onnelliset kehyskunnat-viestintää.	Luonto ja luonnossa liikkuminen tuottavat hyvinvointia ja tunnetaan maakunnallisesti.
	Liikuntapaikkojen ja -palveluiden kävijäseurannan kehittäminen.	Päätöksentekoa ja suunnittelua ohjaavat tieto ja tilastot liikkumisesta.

TOIMINTA-AJATUS

Varhaiskasvatus on suunnitelmallista ja tavoitteellista pedagogista lasten kasvatusta, opetusta sekä hoitamista, jota arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti. Toimintaa ohjaavat varhaiskasvatustaki sekä varhaiskasvatuksen perusteet.

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tukea lapsen kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhdessä huoltajien kanssa inklusiivisin toimintavoin. Panostamme hyvään hoidonaloitukseen ja kasvatuskumppanuuteen tarjoamalla perheelle tutustumiskäyntejä tulevaan ryhmään lapsensa kanssa ennen hoidon aloitusta sekä omahoitajan kotikäyntiä.

Kaikilla alle kouluikäisillä lapsilla on subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen.

PALVELUSUUNNITELMA

Varhaiskasvatus on maksutonta kaikille alle kouluikäisille toivakkalaisille lapsille.

Toivakkalaisilla perheillä on mahdollisuus hakea lapselleen varhaiskasvatuspaikkaa myös yli kuntarajojen. Paikka myönnetään harkinnanvaraisesti seudullisen palvelualueen mukaisen maksusitoumussopimuksen mukaan. Yksityisille palveluntuottajille (perhepäivähoito ja päiväkodit) on käytössä palveluseteli. Toivakan kunta myy omia vapaita paikkojaan harkinnan mukaan naapurikunnille ja saa niistä myyntituottoja seudullisen maksusitoumussopimuksen mukaisesti.

Vuoden 2026 alussa Toivakan varhaiskasvatuksessa on noin 100 lasta, joista palvelusetelillä yksityisillä palveluntarjoajilla kuusi lasta ja seudullisesti maksusitoumuksella neljä lasta. Toivakan kunta myy varhaiskasvatuspaikkojaan 2026 keväällä viidelle lapselle, joista kaksi on myös esiopetuksessa ja syksyllä 2026 arviolta kolmelle lapselle, joista kaksi esiopetusikäistä.

Mikäli perhe haluaa hoitaa lapsensa kotona, perhe voi hakea kodinhoidon kuntalisää, Muksuraha, jokaisesta alle kaksivuotiaasta kotihoidossa olevasta lapsesta, kun perheen kaikki muutkin alle kouluikäiset lapset hoidetaan kotona.

Lisäksi toivakkalaiselle yksityiselle perhepäivähoitajalle maksetaan omista alle kouluikäisistä lapsista muksurahan suuruinen avustus, mikäli hoidossa on vähintään yksi perheen ulkopuolinen hoitolapsi.

Toivakan varhaiskasvatuksessa korostuu liikkuva elämäntapa. Olemme mukana Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmassa, jonka kautta haluamme vahvistaa arkiliikuntaa ja kannustaa perheitä liikkumaan yhdessä. Varhaiskasvatukseen on perustettu liikuntatyöryhmä. Varhaiskasvatuksessa päivitetään liikkumiseen aktivoivia ja kannustavia välineitä sisälle ja ulos.

Toivakan varhaiskasvatuksessa vahvistetaan henkilöstön työhyvinvointia tilajärjestelyin niin, että ne tarjoavat sopivat ja tarkoituksenmukaiset työskentelytilat toiminnan suunnittelulle ja taukoihin. Lisäksi päivitetään digitaalisia työvälineitä.

Vuoden 2026 alusta Toivakan varhaiskasvatuksessa siirrytään asiakasjärjestelmä Efficasta Edlevoon, johon liitetään uutena toiminnallisena osana vanhempien APP. Vanhemmat ilmoittavat jatkossa lastensa hoitoajat ja loma-ajanhoitotarpeet sekä saavat palvelupäätökset tuon uuden sovelluksen kautta.

Kasvavaan lapsimäärään ja mitoituksen mukaisiin toiminta ja työskentelytiloja tarpeeseen vastaamaan on kirkonkylälle varattu investointimääräraha Vakkari- kiinteistön käyttömuutosremonttiin. Uuden ryhmän henkilöstötarve on huomioitu henkilöstösuunnitelmassa syksyille 2026.

Toivakan kunnan varhaiskasvatuksessa työskentelee vuonna 2026 keväällä yhteensä viisi vakituista varhaiskasvatuksen opettajaa, yksi vakituinen varhaiskasvatuksen sosionomi sekä varhaiskasvatuksen erityisopettaja, joka toimii kiertävänä erityisopettajana sekä apulaisjohtajana. Molempia päiväkoteja johtaa päiväkodin johtaja, jonka työtehtäviin kuuluvat myös varhaiskasvatusjohtajan työt.

Kevään 2026 varhaiskasvatuksen henkilöstössä lastenhoitajia työskentelee yhteensä 15 ja syksyllä 16.

Henkilökohtaisia avustajia varhaiskasvatukseen on varattu henkilöstösuunnitelmaan keväälle 2026 kolme, joista kaksi maksaa lapsen kotikunta. Syksyille 2026 on varattu kahden avustajan palkka.

Vuoropäiväkoti Touhuvakassa toimii neljä lapsiryhmää, joissa on 54 + 12 varhaiskasvatuspaikkaa. Varhaiskasvatuspaikat täytetään lasten iän, tuen tarpeiden ja resurssien mukaisesti.

Touhuvakassa työskentelee keväällä 2026 neljä varhaiskasvatuksen opettajaa ja 10 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa. Syksyille 2026 varataan viisi opettajaa ja 11 lastenhoitajaa.

Esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta tarjotaan kirkonkylän koulukeskuksella, jossa työskentelee kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa. Vuoden 2026 henkilöstösuunnitelmaan on varattu rahat lisäksi yhdelle ryhmäavustajalle.

Päiväkoti Ruuhiryhmässä on 30 varhaiskasvatuspaikkaa, joihin sisältyy esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus ja viskari- eskari- ryhmä. Ruuhiryhmässä työskentelee yksi varhaiskasvatuksen opettaja ja yksi sosionomi sekä kolme lastenhoitajaa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä toimiva Toivakka</i>		
Sivistys- ja hyvinvointi sekä kuntaympäristöpalvelut tekevät yhteistyötä lapsiperheiden hyväksi.	Liikkumisen vuosikello Liikuntaa lisäävät välineet Liikkuva varhaiskasvatus- verkosto Opinpolun toimijoiden, huoltajien kanssa ja seudullisesti tehtävä yhteistyö	Liikunnallisen elämäntavan herättely, mahdollistaminen ja toteuttaminen
	Edlevo, vanhempien APP Henkilöstön kouluttautuminen	
	Kulttuurivakka	Kulttuurielämysten järjestäminen
	Päivätoimintavierailut Ylisukupolvinen yhteistyö	Hyvinvoinnin vahvistaminen yleisluotoisesti
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>		
Toivakan varhaiskasvatuksen tilat ja oppisymppäristöt aktivoivat lasta liikumaan, leikkimään, tutkimaan ja oppimaan sekä mahdollistavat rauhoittumisen ja levon.	Varhaiskasvatuksen tilojen kehittäminen, muunneltavuus ja tarpeen mukaan lisääminen	Ryhmäkoot vastaavat tilojen mitoituksia. Toimivat varhaiskasvatustilat
	Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma	Oppisymppäristöjen suunnittelussa ja rakentamisessa vahvistetaan lapsen osallisuutta Toimintaympäristöissä näkyvät lasten osallisuus, mielenkiinnon kohteet ja lapsiryhmän tarpeet.
<i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>		
Toivakka tarjoaa todellisia vaihtoehtoja lapsiperheille, huomioiden lapsen edun ja tuen toteutumisen.	Muksuraha Maksuton varhaiskasvatus Yksityiselle perhepäivähoitajalle omasta lapsesta maksettava lisä Monipuolinen viestintä	Perheille on tarjolla monipuolista varhaiskasvatusta Varhaiskasvatusikäisten lasten lukumäärä lisääntyy ja asukasluke on kasvussa. Varhaiskasvatuksen tiedotus ja näkyvyys luovat positiivisen kuvan Toivakan kunnasta houkutellen lapsiperheitä muuttamaan Toivakkaan laadukkaiden varhaiskasvatuspalveluiden käyttäjiksi.

TOIMINTA-AJATUS

Nuorisopalveluiden tehtävänä on tukea nuorten kasvua ja omaehtoista toimintaa, edistää nuorten hyvinvointia, osaamista ja osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vahvistaa nuorten itsenäistymistä.

Nuorisotyön toimintamuotoja ovat nuorisotilatoiminta, nuorisovaltuusto, koulunuorisotyö sekä erilaiset tapahtumat yhdessä Toivakan ja lähialueiden muiden nuorisotoimijoiden kanssa.

PALVELUSUUNNITELMA

Nuorisopalvelut suunnittelee ja toteuttaa nuorten toimintaa yhteistyössä perusopetuksen sekä muiden toimijoiden kanssa.

Nuorisotyön tiimissä työskentelevät nuoriso- ja vapaa-aikasuunnittelija, nuorisotyöntekijä, nuorisotilan valvoja (osa-aikainen), etsivä nuorisotyöntekijä (alueella Joutsa-Toivakka-Luhanka) sekä hyvinvointisuunnittelija (nuorisovaltuuston koordinointi).

Nuoriso- ja vapaa-aikasuunnittelija koordinoi nuorisopalvelujen kokonaisuutta, organisoi tapahtumia, retkiä ja kampanjoita, tekee yhteistyötä koulun kanssa sekä toimii nuorisolain mukaisen monialaisen yhteistyön työryhmä Nuorisovakan koolle kutsujana. Nuoriso- ja vapaa-aikasuunnittelijan palkkamenot jakautuvat vapaa-ajalle 40 % ja nuorisotyölle 60 %.

Nuorisotyöntekijän työaika on suunniteltu jakautuvan koulunuorisotyöhön 60 % ja nuorisotilatyöhön 40 %, mutta työaika jakautuu joustavasti tarpeen mukaan. Koulunuorisotyön kehittämiseen on saatu aluehallintoviraston avustusta vuodelle 2026. Työ pyritään vakiinnuttamaan hankkeajan päättymisen jälkeen. Nuorisotila on nuorten yhteisöllinen kohtaamispaikka, joka on auki kahtena iltana viikossa. Nuorisotilatyön rinnalla toteutetaan jalkautuvaa nuorisotyötä. Nuorisotilan valvoja työskentelee nuorisotilalla nuorisotyöntekijän työparina nuorisotilan aukioloaikoina.

Etsivää nuorisotyötä toteutetaan alueellisena yhteistyönä Toivakan, Joutsan ja Luhangan alueilla. Etsivän nuorisotyön tavoitteena on tavoittaa, tukea ja ohjata palveluiden piiriin työn ja koulutuksen ulkopuolella olevia nuoria.

Hyvinvointisuunnittelija toimii nuorisovaltuuston koordinaattorina. Nuorisovaltuusto (NUVA) edistää nuorten osallistumis-, vaikuttamis- ja toimintamahdollisuuksia Toivakassa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Nuoret osaksi yhteisöjä yhteistyöllä	Nuorisotilatoiminta Jalkautuva nuorisotyö	Nuoret kasvavat ja kiinnittyvät osaksi erilaisia yhteisöjä. Nuorten sosiaaliset taidot kehittyvät. Kokemus turvallisuudesta ja nuorisotyön saavutettavuudesta vahvistuu.
	Koulunuorisotyö	Koulunuorisotyö tukee nuorten yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja hyvinvointia osana koulun arkea vakiintuneena toimintona.
	Nuorisovaltuusto (NUVA)	Kehitetään nuorten keskusteluyhteyttä päätöksentekijöiden kanssa
	Etsivä nuorisotyö alueellisena yhteistyönä	Työn ja koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret saadaan tuen ja palveluiden piiriin.
	Monialainen Nuorisovakka-työryhmä ja muu yhteistyö Nuorten osallisuuskysely	Nuorisovakka-verkosto edistää yhdessä tiedonkulkua, nuorten hyvinvointia, palveluiden kehittymistä ja kokoaa tietoja nuorten kasvu- ja elinolosuhteista päätöksenteon tueksi.
	Tapahtumat ja muu toiminta	Toiminnan ja tapahtumien järjestäminen yhteistyössä eri toimijoiden kesken. Yhteistyö vahvistuu ja uusia toimintamalleja syntyy.

Uuden ajan maalaisidylli

Toivakkalaisen näköiset nuorisopalvelut	Nuorisokysely Uuden nuorisotilan toteuttaminen nuorten toiveita kuunnellen.	Nuorisopalvelut vastaavat nuorten tarpeita. Entistä useampi nuori kokee nuorisotilan itselleen merkitykselliseksi paikaksi.
	Retkiä ja tapahtumia nuorten toiveisiin ja tarpeisiin perustuen.	Toteutetaan alueellisessa yhteistyössä.
	Ylisukupolvisia toimintoja ja tapahtumia.	Syntyy kohtaamisia ja myönteistä kanssakäymistä eri ikäluokkien välille.

Toivakka tuntuu ja tunnetaan

3 (3)

Nuorisotyön suunnitelmallinen kehittäminen ja alueellisen yhteistyön vahvistaminen	Nuorisotyön perussuunnitelma (NUPS) vuosille 2026–2030 sekä vuosittain päivitettävä toimintasuunnitelma.	Nuorisotyötä toteutetaan järjestelmällisesti, ajanmukaisesti ja monipuolisesti.
	Nuorisotyön raportointijärjestelmän käyttöönotto (NuoDo)	Tieto toteutuneesta nuorisotyöstä on päättäjien saatavilla ja osa valtakunnallisia tilastoja
	Nuorisotyöstä osallistutaan verkostoihin ja toteutetaan nuorten toimintaa alueellisessa yhteistyössä	Toivakkalainen nuorisotyö tunnetaan maakunnallisesti ja alueellinen yhteistyö vahvistuu

##0-10-5270 Talous TA##

TOIMINTA-AJATUS

Hyvinvointipalveluilla vastataan ja huolehditaan monipuolisin tavoin kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä ja yhteistyöstä, osallisuudesta ja kotoutumisen edistämisestä kunnan eri sektoreiden, muiden paikallisten toimijoiden sekä alueellisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa. Hyvinvointisuunnittelija tekee monipuolista yhteistyötä kunnan eri palvelualueiden, hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden kanssa.

PALVELUSUUNNITELMA

Hyvinvointipalveluilla edistetään kuntalaisten hyvinvointia ja osallisuutta järjestämällä esimerkiksi erilaisia osallistumismahdollisuuksia, kampanjoita ja hyvinvointitapahtumia sekä vahvistamalla yhteisöllisyyttä. Hyvinvoinnin edistämiseen osallistuvat kaikki kunnan palvelualueet

Kunnan eri palveluista muodostettu hyvinvointityöryhmä taustavalmistelee hyvinvointisuunnittelijan johdolla päätöksentekoon tulevia asioita hyvinvoinnin näkökulmasta, esimerkiksi hyvinvointikertomus ja -suunnitelma ja hyvinvoinnin vuosiraportit. Lisäksi hyvinvointityöryhmä osallistuu erilaisten ennaltaehkäisevien sekä hyvinvointia lisäävien toimintamallien ja palveluiden kehittämiseen ja tarvittaessa toteuttamiseen.

Vanhus- ja vammaisneuvosto vaikuttamistoimielimenä edistää ikääntyneiden osallisuutta sekä vaikuttamis- ja toimintamahdollisuuksia.

Kotoutumispalveluilla edistetään kuntaan muuttaneiden maahanmuuttajien kotoutumista ja osallisuutta. Osa kotoutumispalveluista hankitaan kuntaan ostopalveluna.

Hyvinvointipalveluja kehitetään ja toteutetaan myös vahvassa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Hyvinvointitiedolla on keskeinen rooli palvelujen kehittämisessä. Hyvinvointitietoa seurataan, kerätään ja välitetään säännöllisesti kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisen pohjaksi.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Arjen turvallisuutta rakennetaan yhdessä muiden toimijoiden kanssa.	Kaatumisen ehkäisy Yhteinen tietopohja (hyvinvointialue ja kunta).	Arjen turvallisuutta kehitetään jaettuun tietoon pohjautuen huomioiden kriittisiä tekijöitä, joihin tartutaan yhteistyössä
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä huomioidaan kuntalaisten erilaiset tarpeet ja haastavassa asemassa olevat ryhmät.	Liikuntaneuvonta Hankkeet Liikuntavälinelainausta	Kuntalaiset on aktivoitu liikkumaan omien voimavarojen ja toimintakyvyn mukaisesti
Hyvinvointityötä tehdään suunnitelmallisesti, tavoitteita asettaen ja tavoitteiden saavuttamista mitaten erilaisissa verkostoissa.	Hyvinvointisuunnitelman jalkauttaminen Osallisuuskysely ja aktiivisuuden dokumentointi Terve kunta -verkosto Paikallinen, alueellinen ja valtakunnallinen yhteistyö Hyvien käytänteiden jakaminen	Hyvinvointityöllä on mittarit, joilla seurataan hyvinvointitavoitteiden edistymistä.
Vahvistetaan alueellista yhteistyötä ikääntyneiden hyvinvoinnin edistämiseksi.	Perustetaan Vakkaperheseen Seniorivakka	Ikääntyneiden hyvän arjen edistäminen pohjautuu yhteiselle tietopohjalle ja jaetulle näkemykselle.

Uuden ajan maalaisidylli

Turvaamme osallistumismahdollisuudet erityisesti niille, joille välimatkat tai oman toimintakyvyn haasteet asettavat rajoitteita.

Senioripäivään kuljetus kriteereihin perustuen

Kunnan hyvinvointipalvelut ovat kaikkien saavutettavissa.

Kotoutumisen palveluiden kehittäminen, suunnittelu ja seuranta.

Kotoutumispalvelut tarjotaan tarvelähtöisesti.
Järjestelmätyökalujen hallintaa vahvistetaan

Onnistunut kotoutumispalvelujen polku erilaisista lähtökohdista Toivakkaan muuttaneille maahanmuuttajille.

Toivakka tuntuu ja tunnetaan

Toivakka on näkyvästi aktiivinen kunta sidosryhmäyhteistyössä eri yhteistyön tasoilla.

Aktiivinen yhteistyö Keski-Suomen hyvinvointialueen, paikallisten, maakunnallisten ja valtakunnallisten verkostojen kanssa.

Verkostot toimivat ja luovat vaikuttavaa yhteistyötä, esim. tuki, jaetut hyvät käytänteet ja verkostohankkeet.

Toivakassa hyödynnetään ja tuotetaan vahvasti hyvinvointitietoa.

Eri väestöryhmien kyselyt.
Alueelliset ja valtakunnalliset tiedonkeruut.

Hyvinvointitietoa kerätään ja viestitään kuntalaisille ja kuntaorganisaatiolle tiedolla johtamisen työkaluksi.